

Bezinning 288: Goede daden als offers 1

Matteus 9,9-13 = 10° zondag A-jaar

Het Woord

Toen Jezus van daar verderging, zag Hij bij het tolhuis een man zitten die Matteus heette en Hij zei tegen hem: ‘Volg Mij.’ Hij stond op en volgde Hem. Toen Hij thuis aanlag voor de maaltijd, kwam er ook een groot aantal tollenaars en zondaars, die samen met Hem en zijn leerlingen aan de maaltijd deelnamen. De Farizeeën zagen dit en zeiden tegen zijn leerlingen: ‘Waarom eet uw Meester met tollenaars en zondaars?’ Hij hoorde dit en gaf als antwoord: ‘Gezonde mensen hebben geen dokter nodig, maar zieken wel. Overdenk eens goed wat dit wil zeggen: “Barmhartigheid wil Ik, geen offers.” Ik ben niet gekomen om rechtvaardigen te roepen, maar zondaars.’

Een woord bij het Woord

Even verder zal Matteus nogmaals genoemd worden als een van de twaalf, die op een bijzondere wijze geroepen worden (Matteus 10,2-4). Maar de roeping van deze ene wordt nu al extra in het licht geplaatst. Matteus is dan ook een bijzonder iemand: een tollenaar. Kafarnaüm is een grensstad bij het meer. Tollenaars hieven de taxen van de doortrekkende karavanen en van de vissers. Zo kwamen ze in contact met zowat iedereen, ook niet-joden. Dat maakte hen onrein. In de ogen van de Farizeeën maakt Jezus zichzelf en zijn leerlingen onrein door Matteus op te nemen in zijn kring.

En Jezus gaat nog een stap verder – wat het probleem compleet maakt: Hij gaat eten bij die onreine, samen met andere onreinen, tollenaars en zondaars. De Farizeeën zijn verontwaardigd en reageren tegen de leerlingen.

Als antwoord citeert Jezus de grote profeet Hosea: ‘Ontferming wil Ik en geen offer.’ In het Eerste Testament wordt vaak gezegd dat offers in de tempel geen betekenis hebben, als men ondertussen mensen uitbuit, onrecht aandoet, links laat liggen en in hun armoede en ellende laat stikken. Jezus toont hier het hart van zijn zending: godsdienst moet altijd samengaan met mensendienst. Hoe armer, zieker, ellendiger ... de mens, met hoe meer aandrang men goed moet zijn voor hem en wel met concrete daden. En ja: concrete daden van goedheid houden ook offers in: inspanning, moeite, doorzetting, kortom ‘op-offer-ing’.

Jezus is de dokter die niet zelf ziek wordt maar anderen geneest. Hij maakt mensen rein zonder zelf onrein te worden. Dat wil zeggen: Hij vergoddelijkt die mensen.

De evangelist – en dat is hoogstwaarschijnlijk niet deze Matteus – gebruikt dit verhaal om te antwoorden op de Farizeeërs van zijn tijd, dus de jaren 80 van de eerste eeuw. Deze verweten de christelijke gemeenschappen dat ze iedereen welkom heetten. Op die manier zijn ze echter trouw aan Jezus zelf en dus aan Gods wil.

Het Woord in mijn leven

In welke mate situeer ik mezelf bij de ‘rechtvaardigen’ en in welke mate bij de ‘zondaars en zieken’? Vraag ik Jezus om mij te genezen? Ga ik naar mensen, ook met hun zondigheid? Ben ik hen barmhartig nabij? Met welke concrete daden?

Bidden met het Woord

Heer Jezus,
voor U is het bijzonder belangrijk:
elke mens is mens en hoort erbij.
Er is geen enkele reden
om een mens niet te beminnen.
Gij wilt juist de zondaars en zieken
zeer concreet nabij zijn
en hen opnemen in Uw kring
van daadwerkelijke barmhartigheid.
Help en genees ook mij:
vorm mij steeds meer om
volgens de wil van Uw Vader.
En laat mij zien
welke mensen ik moet liefhebben
en met welke concrete daden,
misschien heel dicht bij mij,
misschien ook verder weg. Amen.

© Eric Haelvoet 2014